

Γεώργιος Βλάχος

«Η Ελλάδα χρειάζεται επενδύσεις 50 δισ. ευρώ σε έργα υποδομής»

Ο νέος πρόεδρος του Πανελλήνιου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ) κ. Γεώργιος Βλάχος μιλά στα «Έργοταξιακά Θέματα» για την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στην αγορά και για τις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κατασκευαστικός κλάδος, ενώ παραθέτει τις θέσεις του ΣΑΤΕ για την επόμενη ημέρα.

Σαφές μόνυμα στην πολιτεία να ξεκαθαρίσει το θεσμικό πλαίσιο παραγωγής των έργων και να προχωρήσει άμεσα στην υλοποίηση παρεμβάσεων που θα εκσυγχρονίσουν τον κλάδο των δημοσίων και των ιδιωτικών έργων, θα διασφαλίσουν την ποιότητά τους και θα εξαλείψουν τα φαινόμενα γραφειοκρατίας και διαφθοράς στέλνει ο νέος πρόεδρος του Πανελλήνιου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ) κ. Γεώργιος Βλάχος μέσω της συνέντευξής του στα «Έργοταξιακά Θέματα».

Ο πρόεδρος του ΣΑΤΕ κάνει εκτενή ονοφορά στην κατάσταση του κλάδου, στη δραματική μείωση του αριθμού των εργολοπτικών εταιρειών, στις ευθύνες της πολιτείας για τη μη εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την ευρωπαϊκή και στις πραγματικές ανάγκες της οικονομίας σε υποδομές που υπολαγήζονται στα 50 δισ. ευρώ.

Τέλος, ζητά τη δημιουργία εθνικού συστήματος τεχνικών προδιαγραφών και τιμολόγησης των έργων, τον επαναπροσδιορισμό της χρηματοδότησης των έργων μέσω κεφαλαίων από τράπεζες και ιδιώτες (από μεγάλα fund έως και μικροεπενδυτές), την αξιοποίηση της σχολάζουσας περιουσίας του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα, την εφαρμογή του δελτίου ταυτόπτης έργου και την επέκταση των ποιοτικών ελέγχων και στα ιδιωτικά έργα.

► **Κύριε Βλάχε, πρόσφατα εκλεγήκατε πρόεδρος του Πανελλήνιου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), ενός θεσμικού οργάνου που εκπροσωπεί σχεδόν το σύνολο του κατασκευαστικού κλάδου της χώρας μας, σε μια παρατεταμένη δύσκολη εποχή για την εργολοπτική επιχειρηματικότητα. Ποιοί είναι οι στόχοι που έχετε θέσει για την τριετή θητείας σας;**

Οι στόχοι συσχετίζονται με τα προβλήματα που δημιούργησε αυτή η παρατεταμένη δύσκολη εποχή.

Οι βασικοί στόχοι, λοιπόν, του νέαυ Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΑΤΕ όπου έχω την τιμή και την ευθύνη να προεδρεύω είναι δύο:

Ο πρώτος σφορά το ξεκαθάρισμα του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της διαδικασίας παρογωγής των έργων. Η καθυστερημένη και μη θαρραλέα προσπάθεια εναρμόνισης της ελληνικής νομοθεσίας με την ευρωπαϊκά δεδομένα με το ν.4412/2016 –προσπάθεια που έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί πριν από αρκετά χρόνια– έχει δημιουργήσει μεγάλο σύγχυση, κυρίως στο θέμα της ανάθεσης έργων αλλά και στη διαδικασία της εκτέλεσής τους.

Δεν θα επιτρέψουμε σε καμία περίπτωση να ξεκινήσει ένας νέος κύκλος αδιαφάνειας και διαφθοράς. Ζητάμε και θα πετύχουμε: α) ξεκάθαρο νομοθετικό πλαίσιο και εφαρμογή του, β) πλήρη κατάργηση της δυνατότητας αυθαίρετου αποκλεισμού επιχειρήσεων που ανήκουν στις καλούμενες τάξεις του μητρώου (ΜΕΕΠ σήμερα και στη συνέχεια ΜΗΕΤΕ) από τους διαγωνισμούς έργων και γ) ριζική αντιμετώπιση του φαινομένου των μεγάλων εκπτώσεων. Ο δεύτερος στόχος μας έχει να κάνει με τη συστηματική προσπάθεια διεύρυνσης του αντικειμένου των τεχνικών εταιρειών. Οι ανάγκες που αναπτύσσονται στον τομέα μας είναι πολλές, είτε λόγω ανυπαρξίας ή παλαιώσης των υποδομών μας, είτε λόγω νέων αναγκών που δημιουργεί η εξέλιξη της οικονομίας.

Η Ελλάδα έχει σαφαρά απόθεμα τεχνικού δυναμικού που αχολάζει, πολύ καλά Πολυτεχνεία (των απαίων αι απόφοιτοι διαπρέπουν πολλές φορές στο εξωτερικό) και ταυτόχρονα πολλές ανάγκες στις υποδομές, ανάγκες που συνεχώς αυξάνονται.

Οι Έλληνες μηχανικοί, οι ελληνικές τεχνικές εταιρείες και το ελληνικό τεχνικό δυναμικό πρέπει να αξιοποιηθούν και να προσφέρουν στην ελληνική κοινωνία

Ο πρόεδρος
του ΣΑΤΕ
Γιώργος
Βλάχος.

αυτά για τα οποία εκπαιδεύθηκαν και για τα οποία εργάσθηκαν τόσα χρόνια. Αυτό είναι πραγματικά το αποίκημα και για τον κλάδο αλλά κυρίως για τη χώρα.

► **Ποιά είναι η εικόνα που έχει διαμορφωθεί σήμερα όσον αφορά τις κατασκευές; Με βάση τα στατιστικά στοιχεία που έχετε στη διάθεσή σας, ποιός είναι ο αριθμός των δραστηριοποιούμενων εργολοπτικών επιχειρήσεων, ποιό το ποσοστό έργων επί του ΑΕΠ και ποιά τα ποσοστά απασχόλησης;**

Ο κοτοσκευαστικός κλάδος αποτέλεσε για πολλά χρόνια έναν από τους κινητήριους μοχλούς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, αφού συνδέθηκε ορόποτα με την οικονομική της μεγέθυνση, συνεισφέροντας παράλληλα σε πολλούς κλάδους της βιομηχανίας, του εμπορίου και των υπηρεσιών.

Εντούτοις, οι μακροοικονομικές συνθήκες της χώρας, ο μακροχρόνια ύφεσης που οδήγησε σε περικοπή των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, η έλλειψη τραπεζικής χρηματοδότησης, τα προβλήματα ρευστότητας, η συρρίκνωση του δισθέσιου εισοδήματος, καθώς και η σημαντική φορολογική

επιβάρυνση των ακινήτων, επηρέασαν ιδιαίτερα αρνητικά τον κλάδο, ο οποίος κατέγραψε απομαντικές απώλειες. Παράλληλα, οδήγησαν πολλές επιχειρήσεις του κλάδου σε επιδείνωση των οποτελεαμάτων τους ή ακόμα και σε παύση λειτουργίας και αδράνεια.

Ο κλάδος των κατοσκευών κατέγραψε οπιμαντικές απώλειες από το 2009 και μετά. Σύμφωνα με το αποτελέσματα πρόσφατων μελετών, ο κλάδος δείχνει οιμάδιο ονόματος, λόγω κυρίως της επανεκκίνησης μεγάλων δημόσιων έργων, αλλά συτή δεν είναι μία εικόνα που χαρακτηρίζει το σύνολο του κλάδου, αφού τα στατιστικά μεγέθη δείχνουν τα εξής:

ⓐ Ενώ το 2006 ο κλάδος συνέβαλε κατά 8,3% στο ΑΕΠ, το 2017 η συμμετοχή του έφτασε στο 2,03%.

ⓑ Η συμμετοχή του κλάδου στην συνολική απασχόληση της χώρας ανερχόταν σε 8,1% το 2008. Έκτοτε σημειώνεται συνεχής μείωση του ποσοστού συμμετοχής, που το 2017 έφτασε το 3,8%. Σωρευτικά, κατά την περίοδο 2008 - 2017 υπήρξε απώλεια 257 χιλιάδων θέσεων εργασίας, κάτι που σημαίνει ότι το 64% των απασχολούμενων κατά το 2008 βρίσκονται σήμερα εκτός κλάδου.

Η τεράστια μείωση του κατασκευαστικού αντικειμένου είναι το βασικότερο πρόβλημα που ταΐζει τον εργολοπτικό κλάδο της χώρας, παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα έχει ανάγκη από έργα υποδομής.

► Οι εγγεγραμμένες από ΜΕ-ΕΠ εργολοπτικές εταιρείες 3ης έως 7ης τάξης μειώθηκαν κατά 25% την περίοδο 2004 - 2011 και 31% την περίοδο 2011 - 2018, με αποτέλεσμα από τις 712 εργολοπτικές εταιρείες 3ης έως 7ης τάξης που υπήρχαν το 2004 να έχουν μείνει το 2018 μόλις 369, δηλαδή λιγότερες απ' τις μισές.

► **Ποιά είναι τα σοβαρότερα προβλήματα που απασχολούν τον εργολοπτικό κόσμο της χώρας στην παρούσα συγκυρία; Έχουν δρομολογηθεί λύσεις για την επίλυση τους κι αν όχι ποιος ευθύνεται για αυτό;**

Το βασικό πρόβλημα είναι πι τεράστια μείωση του κατασκευαστικού αντικειμένου, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα.

Το παράδοξο είναι ότι όλα αυτά συμβαίνουν σε μια χώρα που έχει απόλυτη ανάγκη από έργα υποδομών. Πολλές περιοχές της – και ειδικότερα οι περιοχές με τις μεγαλύτερες δυνατότητες ανάπτυξης – έχουν ανάγκη από υποδομές που θα αξιοποιήσουν τις νέες προοπτικές της χώρας στους τομείς του τουρισμού, της ποιοτικής γεωργίας και της εκπαίδευσης.

Εικόνα από εθνικό οδικό άξονα υπό κατασκευή.

► Έχουμε περισσότερα λιμάνια και αεροδρόμια οπό τη Γερμανία. Η γεωγραφία της χώρας μας της δίνει μεγάλο πλεονεκτήματο στο γεωργικό και τον τουριστικό τομέα, ενώ η γεωπολιτική θέση της δίνει τεράστιες δυνατότητες στον τομέα παροχής υπηρεσιών και διαμετακομιστικού εμπορίου. Προϋπόθεση όμως για την οξιοποίηση αυτών των δυνατοτήτων είναι να υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές.

Όσον αφορά τις προσπάθειες επίλυσης των ζητημάτων του κλάδου, είναι γεγονός ότι γίνονται τα τελευταία χρόνια πρασπάθειες, αλλά είναι αντιφατικές και όχι θαρραλέες. Η κύρια ευθύνη ανήκει στο πολιτικό σύστημα, χωρίς να είναι όμοιρες ευθυνών η συνδικολιστική και θεμιτική εκπροσώπηση του τεχνικού κλάδου.

► **Ποιά είναι τα θεσμικά και οικονομικά ζητήματα που θέτει ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών στην πολιτεία; Τι προτείνει για να κινηθεί και πάλι η αγορά;**

Τα θεμιτικά και οικονομικά ζητήματα που οποσακούνται τον τεχνικό κλάδο είναι εν πολλοίς αυτά που ιππασκούνται και όλους τους κλάδους της ελληνικής οικονομίας:

- Η μείωση της φορολογίας που έχει ξεπεράσει κάθε έννοια «λογικής».
- Η απλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου λειτουργίας των επιχειρήσεων.
- Οι ταχύτερες και ουσιαστικότερες διαδικασίες απονομής της δικαιοσύνης.
- Η μείωση του γραφειοκρατικού κόστους.
- Η αξιοποίηση και η ιαστιμία στις σχέσεις κράτους-πολιτών.

► **Το τελευταίο διάστημα γίνεται λόγος για οξυμένα προβλήματα που έχουν προκύψει από την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου σχετικά με τα δημόσια έργα (v.4412/16) και τις υπερβολικές εκπτώσεις μέσω της κατάθεσης στους διαγωνισμούς**

ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΙΜΩΝ

► Θεωρείτε σκάπτην την καθιέρωση και λειτουργία του «Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Έργων» και του «Παραπρατήριου Τιμών και Προδιαγραφών». Πάντα όμως θα εξυπερέσουν αυτήν η μηχανισμοί το δημόσιο έργα: θα έπρεπε την ποσότητα να λειτουργούν με την εποπτεία του Υπουργείου ή του ΤΕΕ;

Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών ΣΑΤΕ έχει επισημάνει προ πολλού πως ένα σύγχρονο θεμιτό πλαισίο μελέτης και κατοπευθύνσης των δημόσιων έργων, προκειμένου να υπηρετεί τη βασική στόχο της βελτίωσης εξισούσιοτης των περιορισμένων δημοσίων πόρων, πρέπει οπορούται να συμπληρώνεται και ως ένα Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης έργων σε όλο τον κόσκο ζωής τους. Και αυτό το σύστημα θα πρέπει να αναφέρεται σε όλους τους συντελεστές παραγωγής των τεχνικών έργων, να παρακολουθεί τις τεχνολογικές εξελίξεις και να είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις ευρωπαϊκές και διεθνείς πρακτικές.

Ήδη από τον Αύγουστο του 2013 είναι συνυπογράψει με την τότε πρόεδρο του ΤΕΕ και σημερινό Υπουργό Υποδρόμων η επιστολή των ΤΕΕ - ΣΑΤΕ με θέμα: «Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών & Τιμολόγησης ΤΕ (ΠΠ & ΤΙΜ ΤΕ)» με την οποία προτείνεται στην τότε Υπουργό κ. Χρυσοχοΐδη

την τον οδικό χάρτη για τη σύσταση του πολυπόθιτου αυτού φορέα.

Η υιοθέτηση και θέσπιση ενός έγκυρου συστήματος τιμολόγησης και συνθεώρησης τιμών θα επιτρέψει την ορθολογικό σχεδιασμό, την οξιόπιστη προγραμματισμό και την αποτελεσματικό έλεγχο των διατηρημένων πόρων για το δημόσιο έργα.

Είμαι σίγουρος ότι ο Υπουργός δεν έχει διαφοροποιήσει την μονοφή του. Αντιθέτως, γνωρίζω ότι έχει εκδώσει υπουργικό πανόφευτη με την οποία συστίνει ομάδα εργασίας τεχνοκρατών για την προβολή για των γενικών αρχών και της μεθοδολογίας για τον προϋπολογισμό και την κοστολόγηση των τεχνικών έργων.

Η τότε πρόταση των ΣΑΤΕ και ΤΕΕ αφορούσε τη μάστιση ενδιαφέροντος πολιτικού φορέα, στον οποίο θα μετέκαν διοι οι εμπλεκόμενοι φορείς μελέτης και παραγωγής δημοσίων έργων στη χώρα, ώστε και το ΤΕΕ και οι μελέτητες και οι εργολάπτες και οι φιλικούντες παραγωγής δομικών υλικών κ.ο.κ.

έργων ασυνήθιστα χαμπλών προσφορών. Τι ακριβώς συμβαίνει;

Τα πρόβλημα με την εφαρμογή του ν. 4412/16 είναι ότι ενώ προτίθεται να εισογάγει έναν απλούστερο και πιο φιλικό στην αγορά τρόπο προνθετικής και εκτέλεσης έργων, προμηθεών και υπηρεσιών, με εναρμόνιση στα ευρωπαϊκά δεδομένα, στην πράξη έχει δημιαυργήσει -μέχρι στιγμής τουλάχιστον- τερότια σύγχυση στην αγορά.

Συγκεκριμένα κομβικό όρθρο του νέου νόμου ερμηνεύονται εντελώς διαφορετικά από τις αρμόδιες ανεξάρτητες ορχές που έχουν θεσμοθετηθεί, το Ελεγκτικό Συνέδριο και τις Αναθέτουσες Αρχές. Δήμοι, Περιφέρειες, Υπουργεία κλπ. εφαρμόζουν με διαφορετικό τρόπο τις διατάξεις του νόμου, εντελώς αυθαίρετα φυσικά

μας δώσετε συγκεκριμένα παραδείγματα για τους νέους αυτούς τρόπους που υπέπεσαν στην αντίληψή τους;

Πρόγραμτι, έχουν παραπροθεί σοβαρό φαινόμενα αδιαφόρειας και λανθασμένης εφαρμογής του νόμου που δημιουργούν μεγάλες αντιδράσεις στη χώρα μας, με δεδομένη την ασφυκτική οικονομική κατάσταση που βιώνουν οι περισσότερες εταιρείες.

Έχουμε κοταγγείλει όσες περιπτώσεις υποπίπουν στην αντίληψή μας, αλλά πορότι έχουμε δικαιωθεί σε αρκετές δικαστικές αποφάσεις, οι αρμόδιες υπηρεσίες, δηλαδή οι Αναθέτουσες Αρχές, κάνουν κυριολεκτικά «τον κουφό».

Είμαστε προβληματισμένοι για τον τρόπο που θα οργανώσουμε την προσπάθεια υπεράσπισης των συμφερόντων του κλάδου αλλά και των συμφερόντων του κοινωνικού συνόλου. Ένα είναι σίγουρο: ότι δεν θα κάνουμε πίσω· δεν μας επιτρέπεται να κάνουμε πίσω.

► **Σύμφωνα με δημοστεύματα, σχεδιάζεται η δημοπράτηση σειράς δημοσίων έργων ύψους 2,5 - 3 δισ. ευρώ έως το 2020. Θεωρείτε ότι επαρκεί αυτό το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων για την ανάκαμψη του κλάδου, την ώρα που απουσιάζουν οι ιδιωτικές επενδύσεις και υπάρχει αδυναμία χρηματοδότησης από τον τραπεζικό τομέα;**

Η χώρα, σύμφωνα με μετριοπαθείς και σοβαρούς υπολογισμούς που είναι οποδεκτοί από τους πλέον σοβαρούς οικονομικούς παράγοντες, χρειάζεται τα επόμενα πέντε χρόνια την προγραμματοποίηση επενδύσεων κάθε είδους ύψους 100 δισ. ευρώ.

Από αυτά μεγάλο μέρος, της τάξης του 50%, αφορά έμμεσα ή άμεσα τους τομείς των υποδομών και των κατασκευών, ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα. Συνεπώς, το ποσό που αναφέρεται στις ερωτήσεις σας είναι πολύ μικρό σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες της οικονομίας.

► **Δεδομένης της οικονομικής δυσπραγίας στη χώρα για χρηματοδότηση κατασκευαστικών έργων, πιστεύετε ότι υπάρχουν νέοι τρόποι χρηματοδότησης;**

Είναι γεγονός ότι ο συνηθισμένος τρόπος χρηματοδότησης των έργων δηλαδή με κατοβολή σχεδόν του συνόλου των κατασκευών οπό την Ευρωπαϊκή Ένωση, φαίνεται ότι «πνέει τα λοισθια». Όλες

οι ενδείξεις οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα επόμενα χρηματοδοτικά «πακέτα» θα οποσκοπούν κυρίως στην «μόχλευση» κεφαλαίων που θα επενδυθούν από Τράπεζες και ιδιώτες (από μεγάλα fund έως και μικροεπενδυτές).

Η αξιοποίηση της σχολάζουσας περιουσίας του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα (Δήμων, κληροδοτημάτων, Πανεπιστημάτων κλπ.) μπορεί να δημιουργήσει μεγάλες, μεσοσεις άλλα και μικρές επενδύσεις. Ο νόμος 4413/2016 δίνει δυνατότητες και για μικρές και πιο οπλές γραφειοκρατικά επενδύσεις από τις κλασικές ΣΔΙΤ. Το ίδιο και η ιδιωτικοποίηση πολλών υπηρεσιών που αποτελούν μέχρι σήμερα μονοπωλιό κρατικών φορέων (όπως είναι ούδεποτε, αποχέτευση, επεξεργασία σιτηρεών και υγρών αποβλήτων, συλλογή ειπαρρυμάτων κλπ.).

►Πιστεύετε ότι θα υπάρξει διάκριση οικονομική ή άλλου είδους μεταξύ των εργολοπτών του κέντρου και της περιφέρειας ή ακόμα και διαφορετικών τάξεων εταιρειών, στο νέο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων;

Δεν θεωρούμε ότι είναι σοβαρό και ισχυρόμαρτυρεί για την κατανομή του πρωταρχικού δημοσίου επενδύσεων (πηλοδί ποσό 5,95 δισ. ευρώ το 2017 από 9,6 δισ. ευρώ το 2008) μεταξύ κέντρου και περιφέρειας

ή μετοχών μεγάλων και μικρών εταιρειών. Το πιο συστό του πρόγραμματος δημοσίων επενδύσεων (ΠΔΕ) που τελικά πηγαίνει σε κατασκευή, συντήρηση ή βελτίωση έργων κυμαίνεται από 35% έως 40% του συνολικού ΠΔΕ κατ' έτος.

Κατά συνέπεια, οι παραπόνων διαμάχες που κατά το παρελθόν κολλιεργούνταν από διάφορους κύκλους, θεωρούμε ότι γίνονται «περί όνου σκιάς». Σκοπός μας δεν είναι να μοιράσουμε μια εξα-ύλωμένη πίστη αλλά να δημιουργήσουμε τις συμβάσεις που θα δώσουν διαιλειό σε όλους.

►Εξηγήστε μας πώς γίνεται στην Ελλάδα ο χρόνος εκτέλεσης ενός δημόσιου τεχνικού έργου να είναι δεκαπλάσιος από αυτόν που απαιτείται πραγματικά;

Είναι γεγονός ότι σε χρόνια ωρίμανσης των έργων είναι πολλαπλάσιοι του χρόνου κατασκευαστικής υλοποίησης. Εδώ και 10 χρόνια έχουμε ζητήσει επίμονα από την πυγεσία του τότε Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. την εφορημογή του Δεσπίτιου Ταυτίτης Έργου, στο οποίο να κατακωρούνται με αριθμητική συγκρίσιμης διάστικτης συγράμμης οι αποφάσεις που αφοραύν τις διαδικασίες αριμάνσης, εκκώρωσης μελετών, εγκρίσεων, ανάθεσης και εκτέλεσης του έργου.

Έκεί θα φανεί ότι βασικές αιτίες και θυμοτερίσεις των έργων είναι π

Η αξιοποίηση της σχολάζουσας περιουσίας του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα μπορεί να δημιουργήσει πλήθος μεγάλων και μικρών επενδύσεων,

γραφειοκρατία, η ασάφεια του νομικού πλαισίου κατ' οι θλιπλοεπικαλύψεις οποιφανόμενων οργάνων της Διοίκησης και όχι η κατασκευή,

►Βάσει της πολυετούς εμπειρίας σας, ποιά είναι η σημασία της ποιότητας στην παραγωγή των δημόσιων έργων; Πραγματοποιούνται ποιοτικοί έλεγχοι και εφαρμόζονται συστήματα διαχείρισης ποιότητας;

Είναι γεγονός ότι σε πιλοτικούς έλεγχοι ονομάζονται δημόσια έργα με την επιβολή του Συμβούλου Ελέγχου Ποιότητας (ΕΣΠΕΛ) από τις ένθιμες διασκευοτικές αρχές σε όλα τα έργα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι επίσης γεγονός ότι σε κλάδος μας στην έναρξη της διαδικασίας συνήθησε να γίνεται επιφυλοκτικός.

Σήμερα όλοι αναγνωρίζουμε ότι παρόμοιοι έλεγχοι γίνεται σε διενέργειανται και στα έργα που χρηματοδοτούνται από αμιγώς εθνικούς πόρους. Είναι χαρακτηριστικό ότι στα έργα αυτά δίνονται συνήθως σημαντικά μεγαλύτερες εκπλάσεις.

Επιπλέον, θεωρούμε ότι έχει ωριμάσει η ανάγκη διενέργειας αντίστοιχων ποιοτικών ελέγχων και στα ιδιωτικά έργα. Γενικά, μπορούμε να πούμε ότι το σύστημα ποιοτικών ελέγχων έχει βελτιωθεί ακόμα θριάσια περιθώρια βελτίωσης. Εθ

Ανέγερση κτιριακού συγκροτήματος.